Електронске изложбе Библиотеке Матице српске

Библиотека Матице српске

Библиотека Матице српске приредила је 178 изложби у витринама.
Од јануара 2011. године изложбе се презентују у електронском облику, у јавном каталогу Библиотеке.

Електронски каталози изложби се трајно чувају на CD-у и доступни су у Библиотеци, а заједно са штампаним каталозима досад постављених изложби, и на сајту

www.bms.rs

Изложбе БМС у 2021.

304. 4−28. јануар: Сава Шумановић (1896–1942) – 125 година од рођења
305. 29. јануар – 28. фебруар: Јован Дучић (1871−1943) – 150 година од рођења
306. 1–30. март: Шарл Бодлер (1821−1867) – 200 година од рођења
307. 31. март – 3. мај: *Јубилеји србуља:*

500 година *Зборника за путнике* Божидара Вуковића (1521) и *Псалтира гораждaнског* (1521);

460 година *Псалтира* Вићенца Вуковића (1561) и *Триода посног* Стефана од Скадра (1561)

308. 5–27. мај: 230 година првих српских новина (Беч, 1791−1792)
309. 28. мај − 17. јун: Ђорђе Натошевић (1821−1877) – 200 година од рођења
310. 18. јун – 4. јул: Фјодор Михаилович Достојевски (1821−1881) – 200 година од рођења
311. 5. јул – 25. јул: Пол Валери (1871–1945) – 150 година од рођења
312. 26. јул – 22. август: Франциско Гоја (1746–1828) – 275 година од рођења
313. 23. август – 19. септембар: Добрица Ћосић (1921–2014) – 100 година од рођења
314. 20. септембар – 10. октобар: Рене Декарт (1596–1650) – 425 година од рођења
315. 11−31. октобар: Светозар Марковић (1846−1875) – 175 година од рођења
316. 1−21. новембар: Готфрид Вилхелм Лајбниц (1646–1716) – 375 година од рођења
317. 22. новембар – 16. децембар: Марсел Пруст (1871–1922) – 150 година од рођења
318. 17. децембар 2021 – 2. јануар 2022: Роман Јакобсон (1896−1982) – 125 година од рођења

Библиотека Матице српске

Добрица Ћосић
(1921–2014)

Електронски каталог изложбе број 313

Нови Сад
23. август – 19. септембар 2021.

Библиотека Матице српске

Библиотека Матице српске је на основу грађе из својих збирки приредила изложбу поводом 100 година од рођења српског писца, есејисте и политичара Добрице Ћосића.

Електронска изложба садржи попис изабраних дела и литературе са сигнатурама.

Библиотека Матице српске

Добрица Ћосић
(1921–2014)

Аутор
Ненад Станојевић

Скенирање и обрада фотографија
Софија Ђурђевић

Уредник
Селимир Радуловић

„...мора дуго, дуго да се ћути над седмоцифреном бројком мртвих: милион двеста педесет седам хиљада... Та чињеница ме приморава на потиштеност: па какав смо ми то народ, какви смо ми то људи који у ратовима толико гину за слободу да самим победама остане без ње?

Како тамо то неко међу нама, неко у ноћи, отме оно што нам на бојишту није могао да отме многоструко јачи непријатељ? Како то да људи тако достојанствени, поносни, храбри у рату, пристају у миру да трају понижени и покорни?”

Добрица Ћосић

Електронска изложба поводом 100 година од рођења Добрице Ћосића

- Добрица Ћосић рођен је у селу Дренова, надомак Трстеника, од мајке Радмиле и оца Живојина.
- У књигу рођених дреновачке цркве уписан је под датумом 29. децембар 1921. године.

„Моји родитељи и преци су сељаци и наравно војници свих ратова... Отац је читао књиге и часописе о пољопривреди, имао писаћи сто са ужљебљеном фотографијом из сталног кадра и никако није хтео да учим гимназију. Није имао пара. Да будем економ на свом имању, да умем воћке да калемим, и вино негујем, послао ме у Виноградарско-воћарску школу у Александровац. Добро је урадио...” Добрица Ћосић, из интервјуа загребачком *Вијеснику* 1956. године

Стара кућа у Дренови, у којој се родио потоњи писац

БМС III 457679

Са мајком,
на крају рата

БМС III 457679

Отац Живојин као војник
(1920)

- Почетком Другог светског рата учестоваће у рату као партијски илегалац у трстеничком и темничком крају.
- Фебруара 1943. године постаће комесар Расинског партизанског одреда.
- При крају 1943. године почеће са писањем чланака у „Гласу”, листу Народноослободилачког фронта Србије. Затим у „Младом борцу” под псеудонимом *Геџа*.
- У Београду, 14. септембра 1947. године оженио се Божицом Ђулаковић, гимназијалком из Велике Дренове. Кумови на венчању били су Антоније Исаковић, писац, и Сретен Стојановић, угледни вајар.

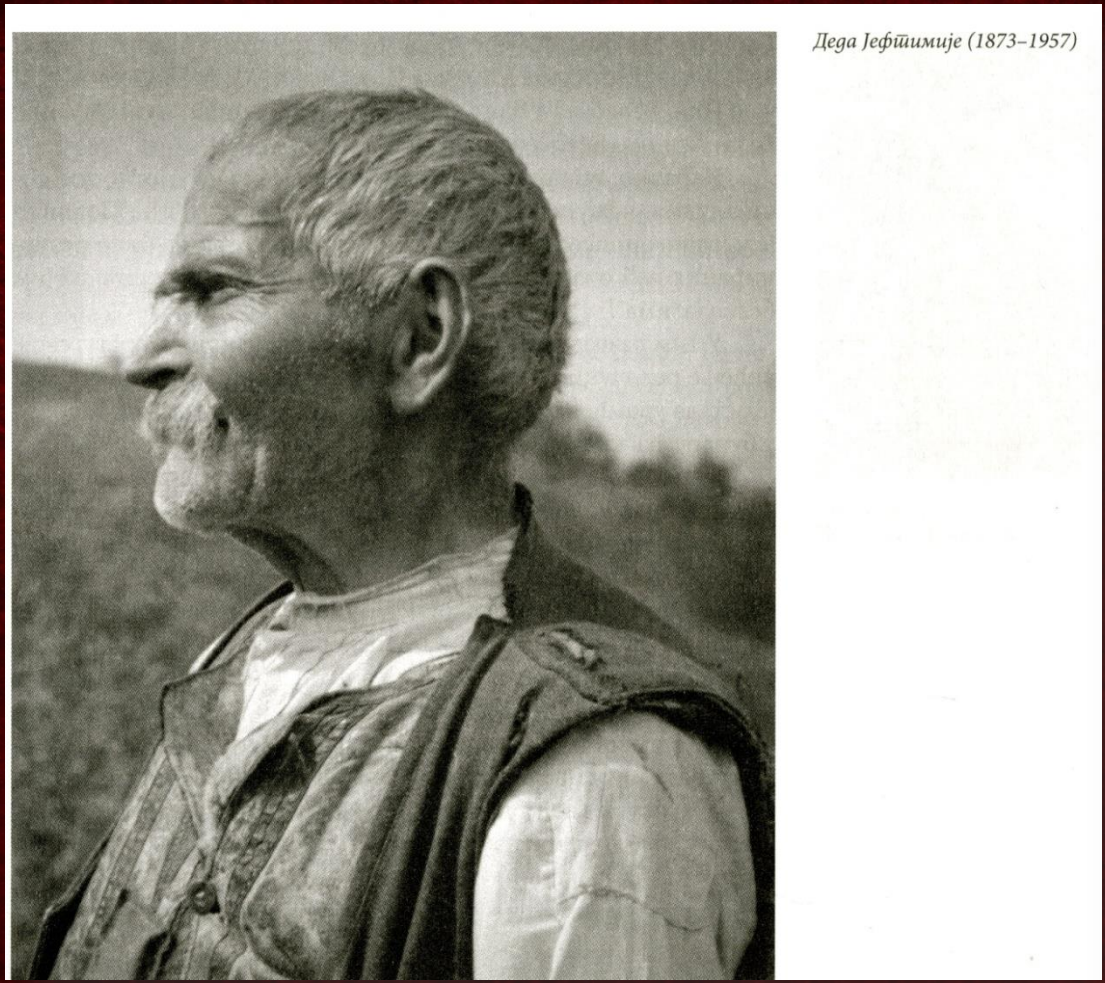

Деда Јефтимије (1873–1957)

Са дедом Јефтимијем

БМС III 457679

- Почетком 1951. године предаје коначну верзију романа под насловом *Далеко је сунце* издавачкој кући „Просвета”.

- Године 1953. изабран је за члана редакције месечног часописа „Нова мисао” (у редакцији су и Милан Богдановић, Оскар Давичо, Михаило Лалић и други). Часопис окупља најистакнутије писце тога доба, а међу њима и младе таленте, као што су песник Миодраг Павловић и критичар Петар Џаџић.

Са тек рођеном кћерком Аном

Са кћерком Аном, у време када је писао Деобе, у Врњачкој Бањи (снимио 1961. Станоје Бојовић)

БМС III 457679

•У децембру 1954. године „Просвета” објављује нови роман Добрице Ћосића, под насловом *Корени*. У НИН-у изјављује:

„Окренуо сам се прошлости свакако да бих кроз њу боље видео нас савременике... Роман прича драму једне старе српске породице... Жеља ми је да на *Корене* дозидам једну већу романсијерску грађевину... Трудио сам се да будем савремен, идејно и естетски. Може се учити и од Јаше Игњатовића и од Виљема Фокнера, и од Ернеста Хемингвеја, и од Светолика Ранковића. Не претендујем на проналазак... Амбиција ми је да имам слух за ново.”

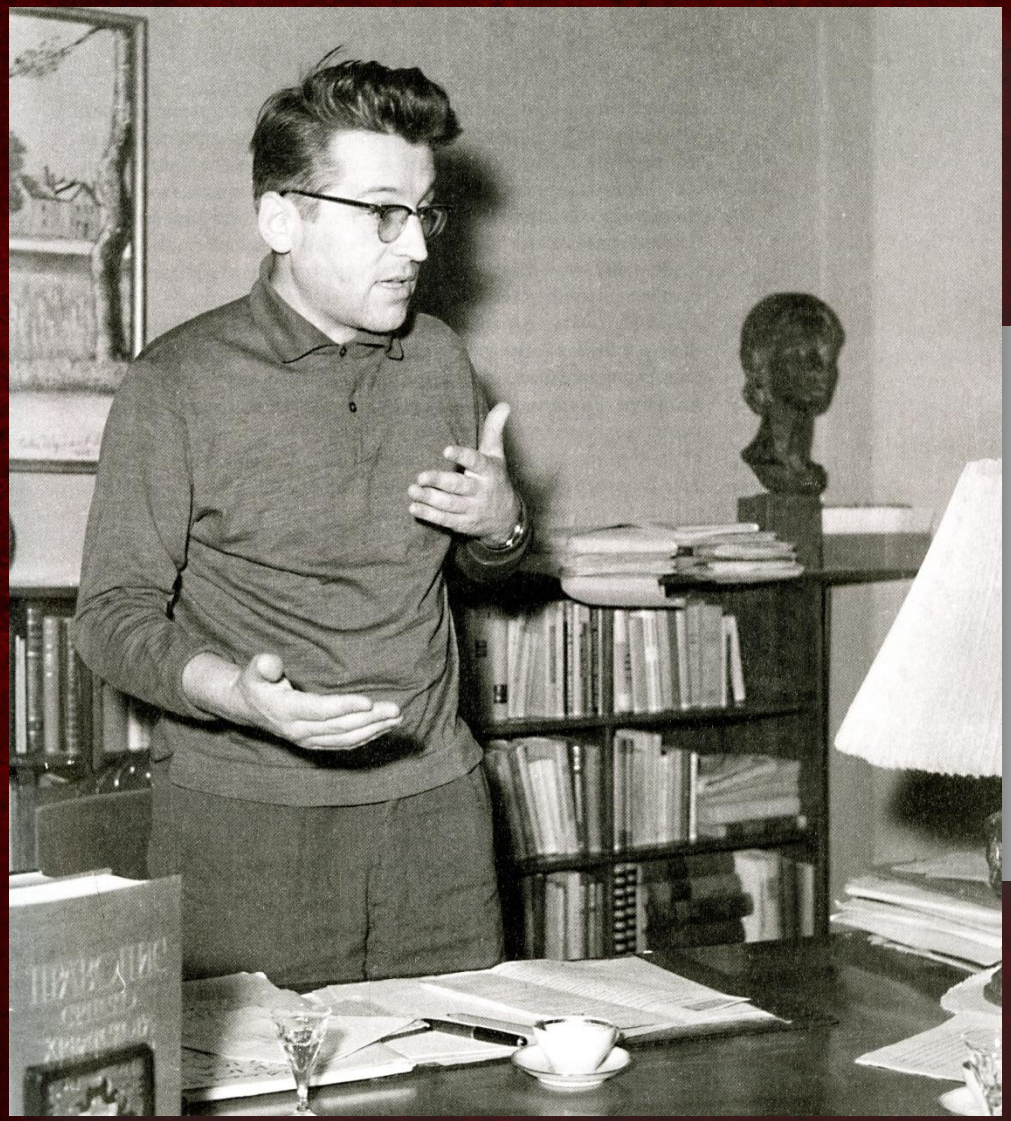

УСТАВОТВОРНА СКУПШТИНА
НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Бр. 257

21 новембра 1946

Добрица Ћосић

народни посланик

ПРЕТСЕДНИШТВО УСТАВОТВОРНЕ СКУПШТИНЕ
НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Секретар — Претседник

Сопствени потпис

БМС III 457679

• Добија *НИН*-ову награду критике за роман *Корени,* најбољи роман објављен у 1954. години. Ћосић је први добитник овог признања, а у жирију су били: Милан Богдановић, Велибор Глигорић, Ели Финци, Зоран Мишић, Борислав Михајловић Михиз и Стеван Мајсторовић.

• Михиз о *Коренима* пише:

„Ту, у тој књизи су заправо и корени овог писца, што је ненадно искрсао пре три године право из срца Србије, оне сељачке и оне ратничке... да настави нит прекинуту негде тамо код Лазе Лазаревића и Боре Станковића... Отворио је срце Србије, загледао се у њега и није устукнуо... Добрица Ћосић је показао разроке Србијине очи, то чудно њено двојство...”

БМС II 31618

•Након *Корена*, Добрица Ћосић објављује романе *Деобе* (1961), *Бајку* (1965), *Време смрти* (тетралогија, 1972–79), *Време зла*: трилогија: *Грешник* (1985), *Отпадник* (1986) и *Верник* (1990), затим *Време власти I* (1996) и *Време власти II* (2007).

•Удружење књижевника Србије доделило му је 1986. године награду за изузетан значај за књижевно стваралаштво.

•Два пута је добио традиционалну годишњу награду Народне библиотеке Србије за најчитанију домаћу књигу (године 1990. за роман *Верник* и 1996. за роман *Време власти*).

• У Москви је 2010. године постао први добитник награде „Пушкин” за изузетне заслуге у књижевности.

•Дела Добрице Ћосића преведена су на тридесетак језика.

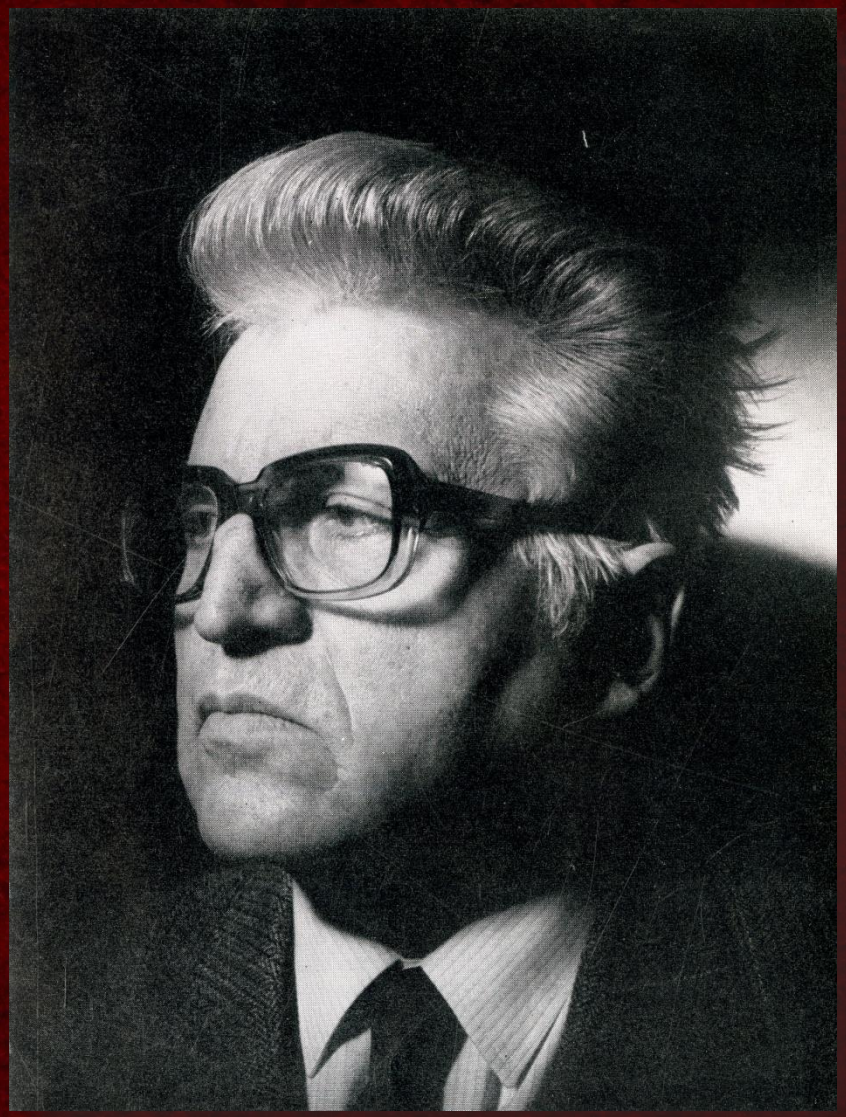

БМС II 406096

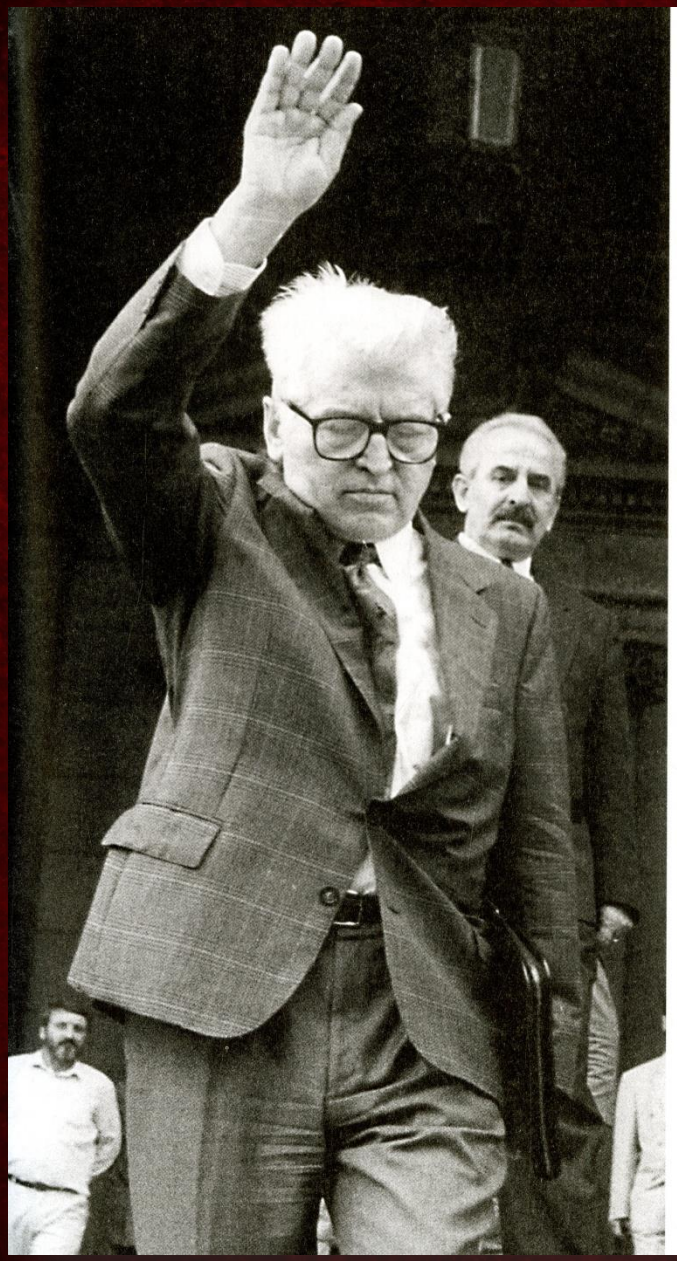

Ћосић излази из Савезне скупштине (снимио Вицан Вицановић)

БМС III 457679

ДЕЛА
(Избор)

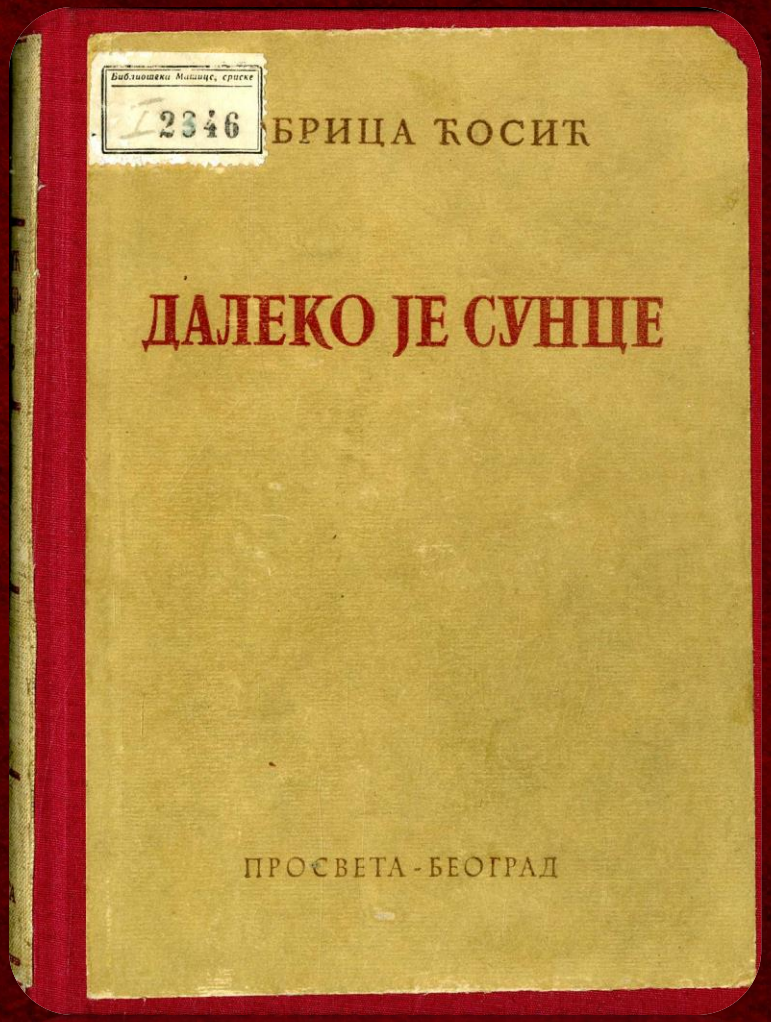
Библиотека Матице, српске
I 2346
БРИЦА ЋОСИЋ
ДАЛЕКО ЈЕ СУНЦЕ
ПРОСВЕТА - БЕОГРАД

БМС I 2346

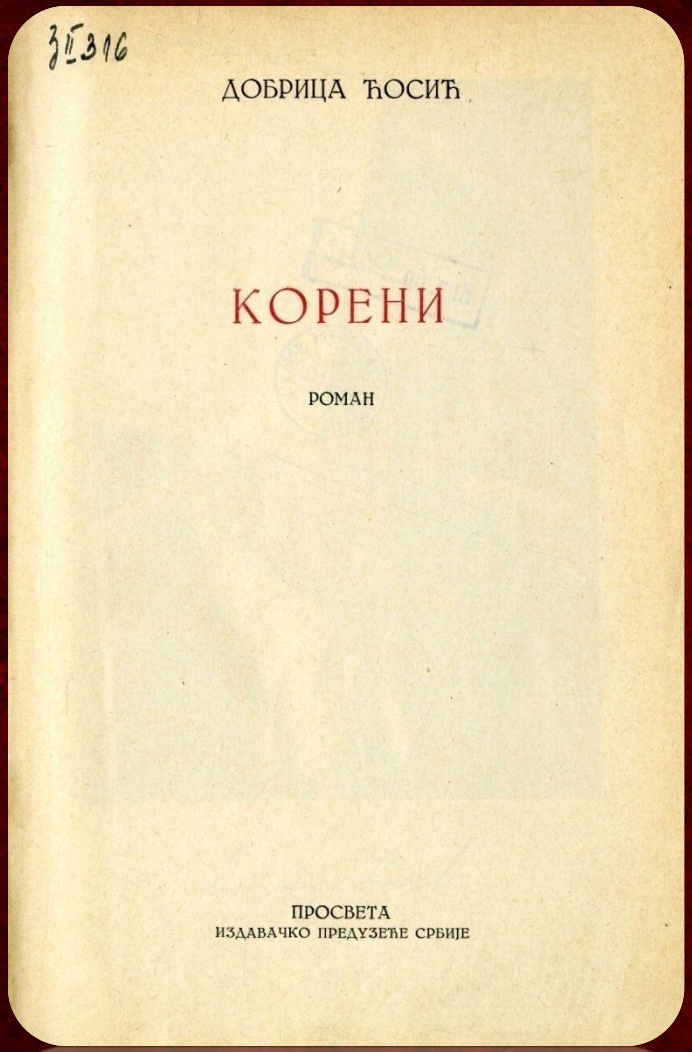

„*Корени* су у сваком погледу моја судбоносна књига. Ако сам у свом роману *Далеко је сунце* показао неки дар и могућност да се посветим књижевности, с *Коренима* сам постао писац. И зато што сам поставио темеље свом романескном циклусу о људској судбини на српској земљи у 20. веку; и зато што сам савладао основе књижевног заната и назначио своју језичко-стилску физиономију; и зато што сам назначио обрисе своје романескне поетике...”

Добрица Ћосић

БМС II 429417

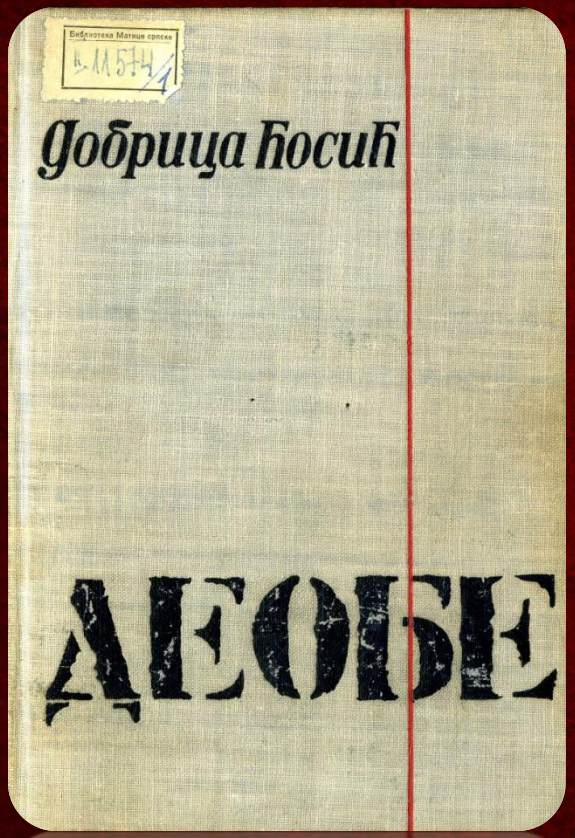

БМС II 11574/1

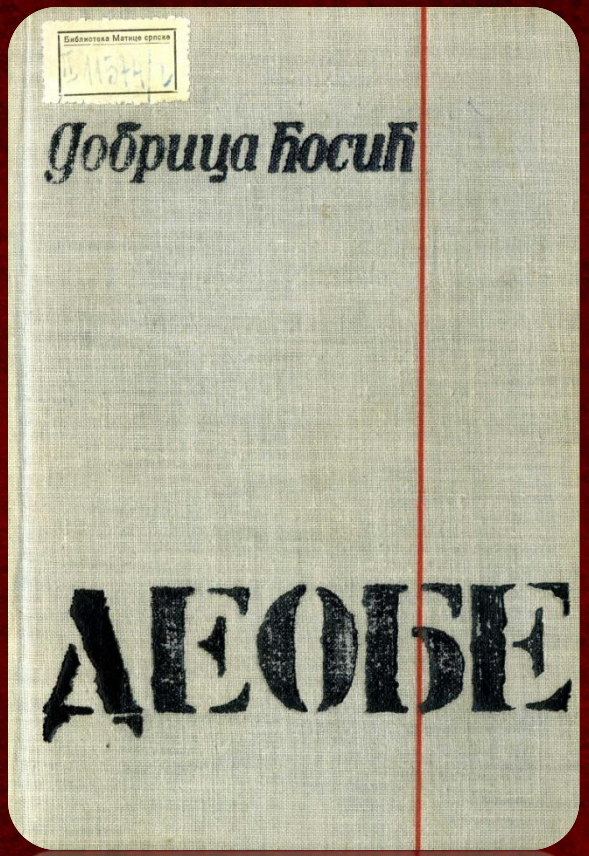

БМС II 11574/2

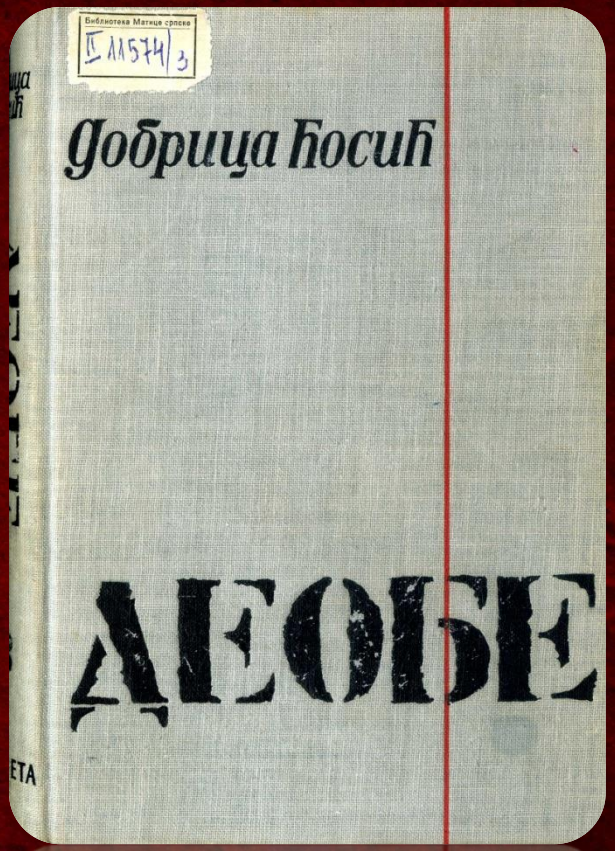

БМС II 11574/3

БМС II 537128

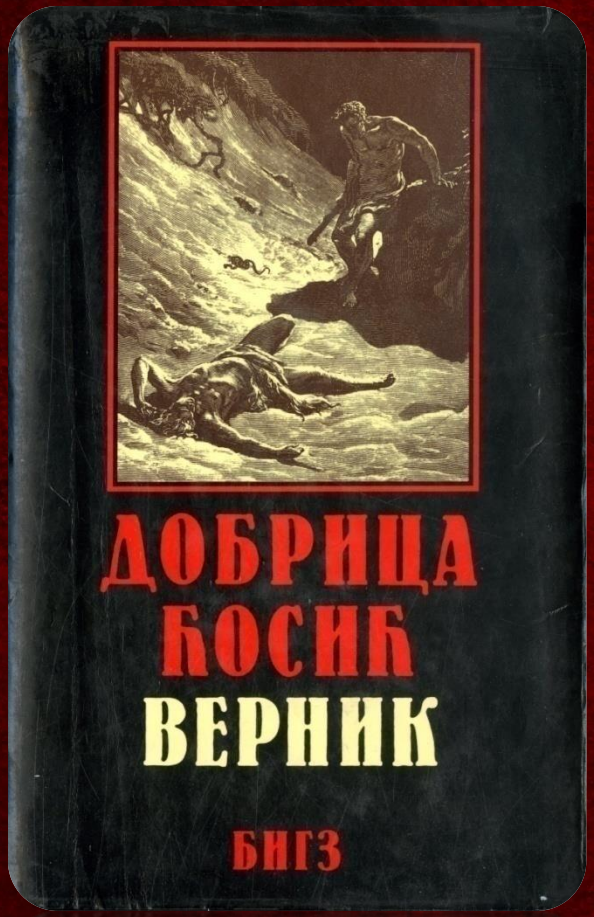

БМС II 413786

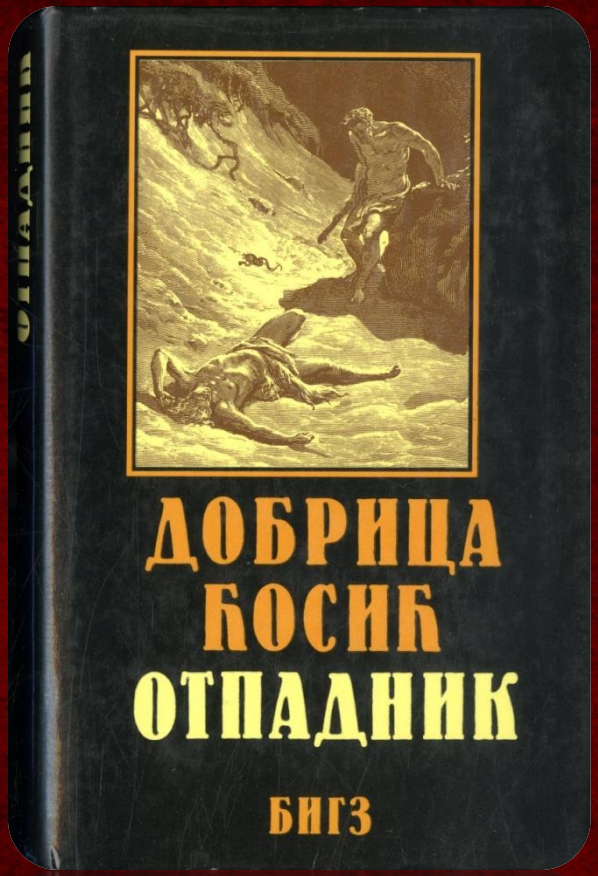

БМС II 538885

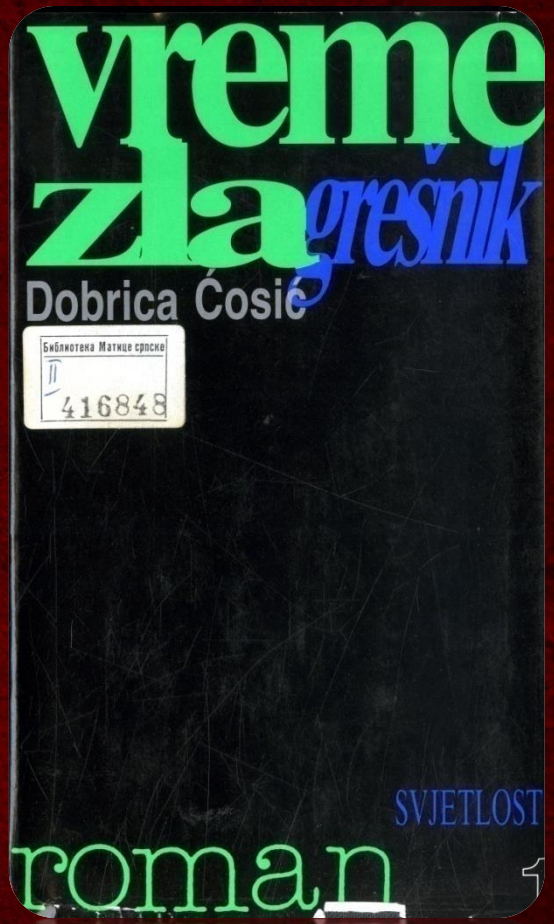

БМС II 416848

БМС II 14526

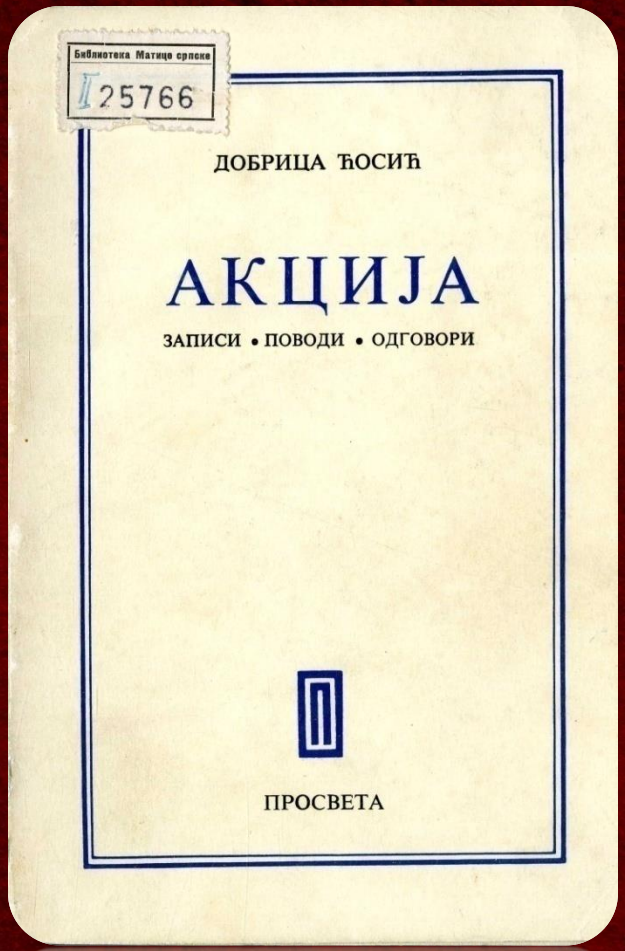

БМС II 25766

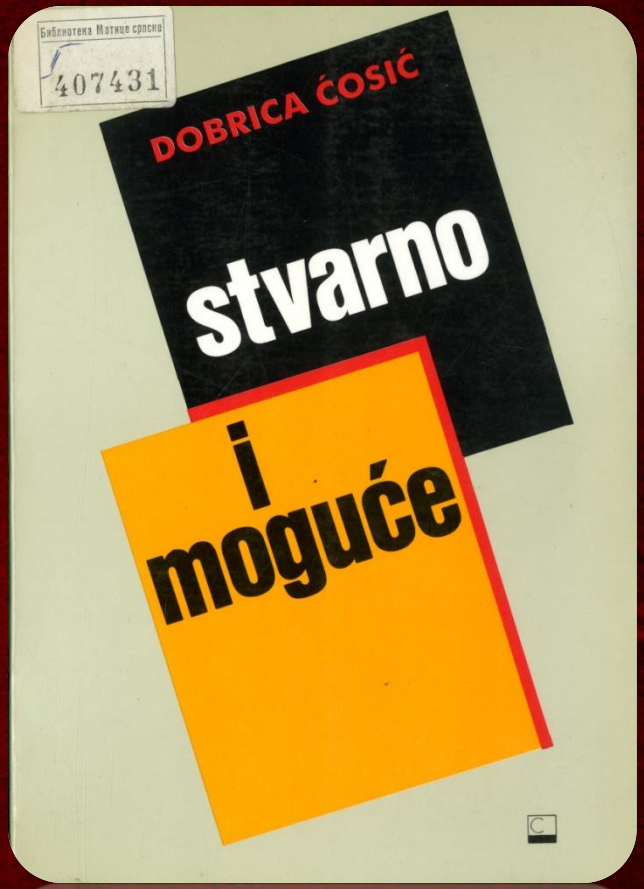

БМС II 407431

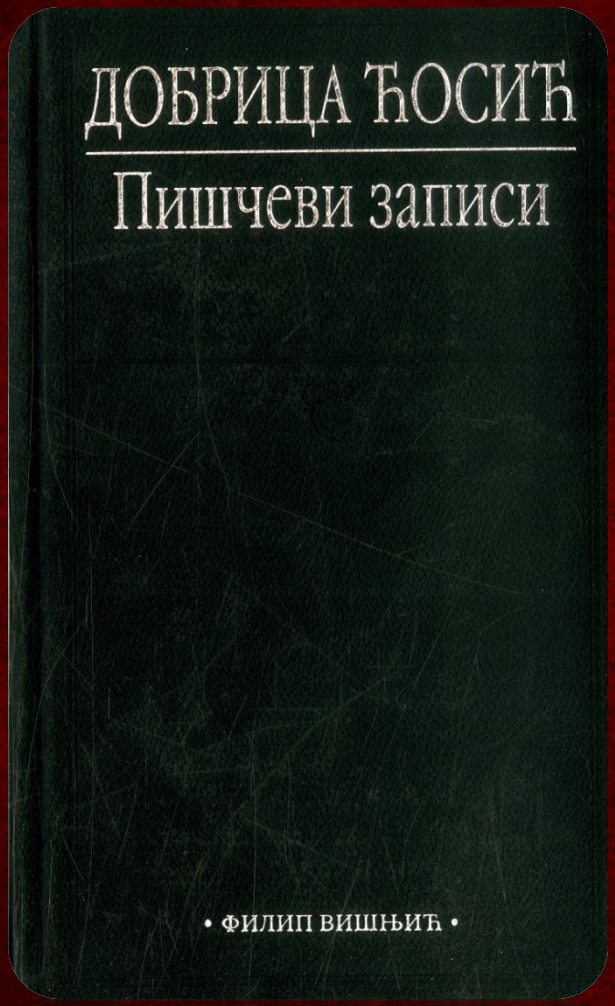

БМС II 453800

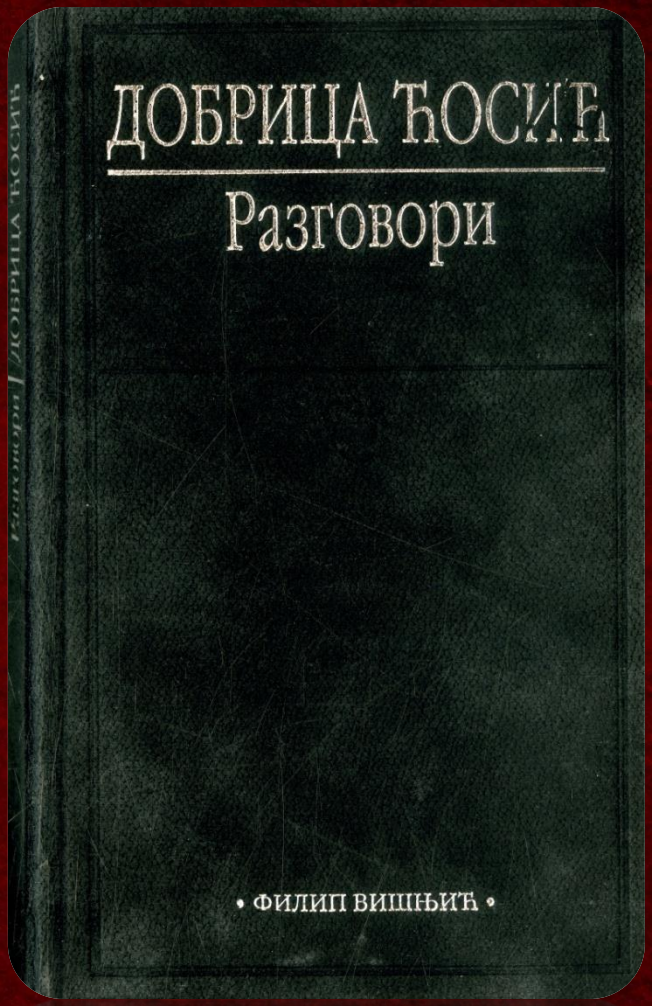

БМС II 462596

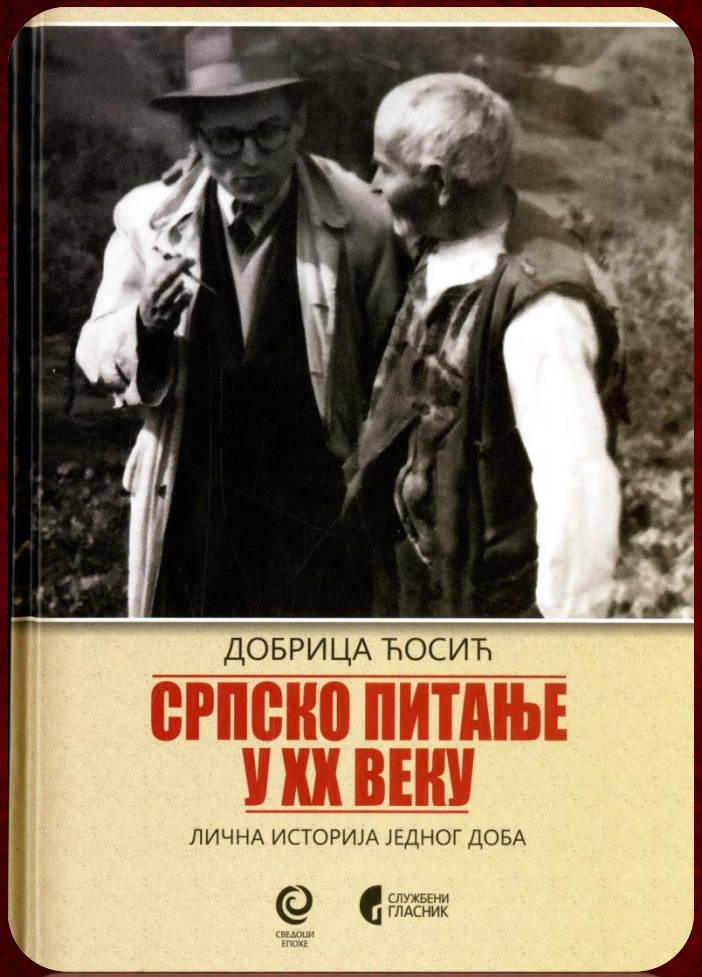

БМС III 460105

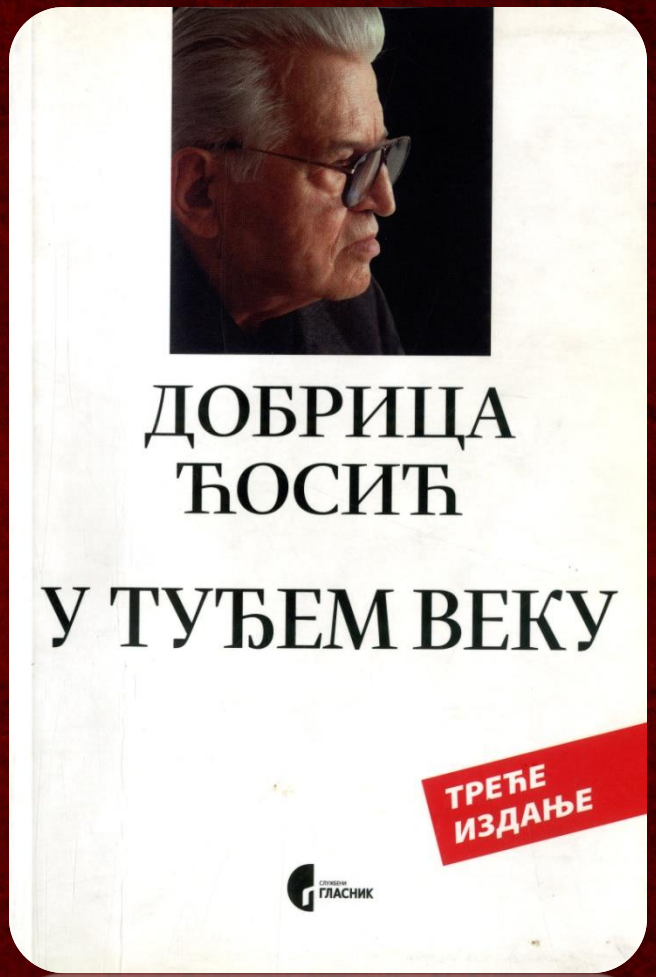

БМС II 513856

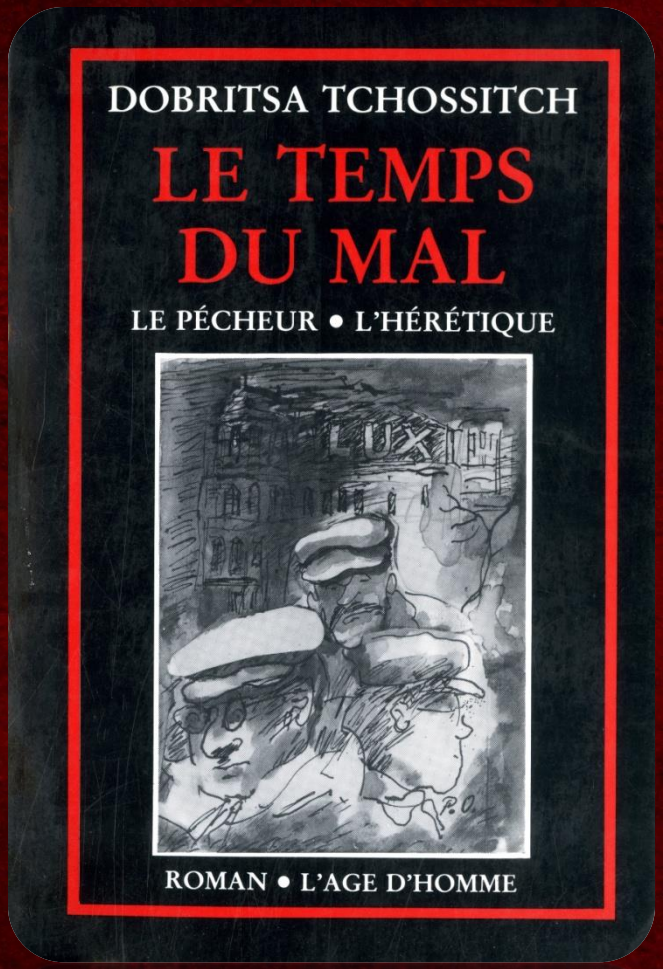

БМС III 254976

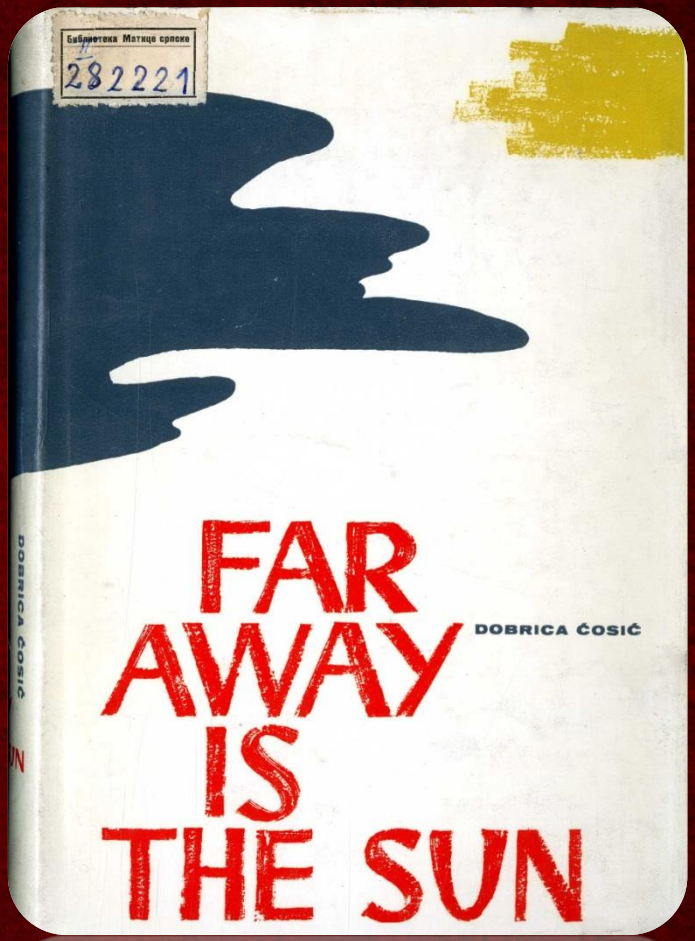

БМС II 282221

БМС II 300069

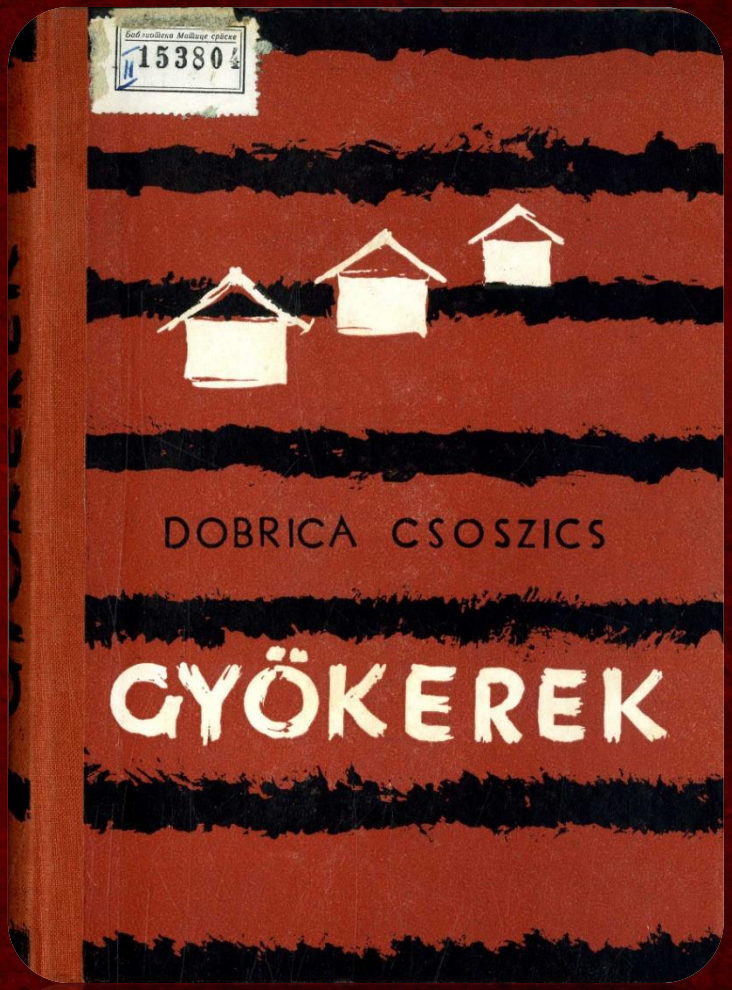

БМС II 153804

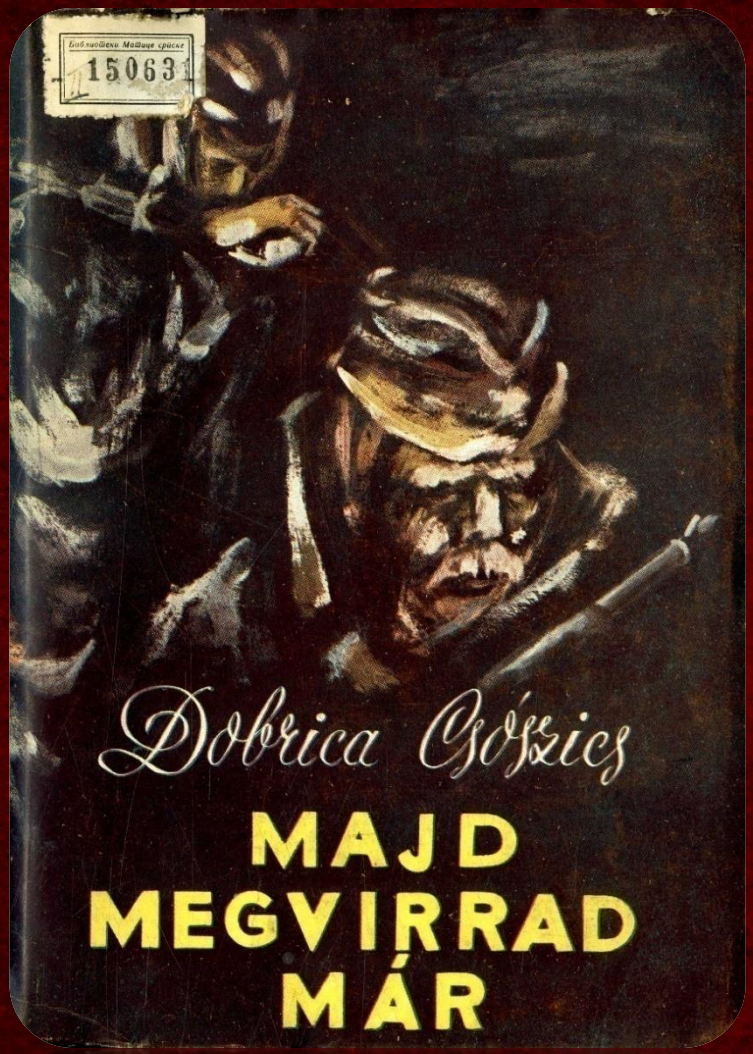

БМС II 150631

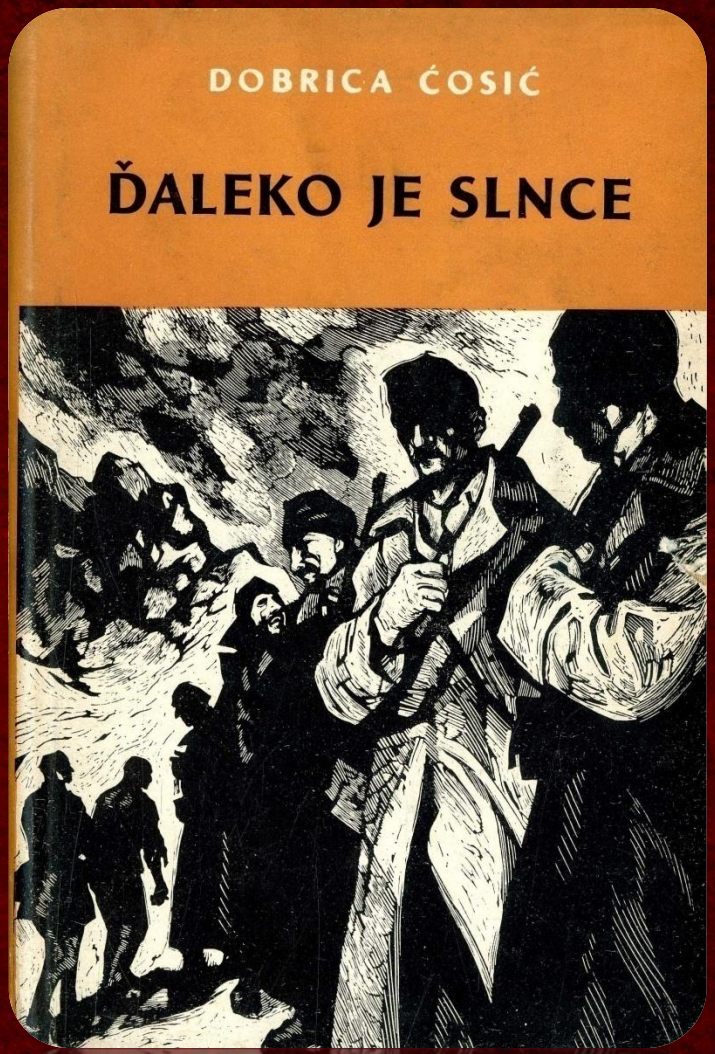

БМС II 243848

ЛИТЕРАТУРА
(Избор)

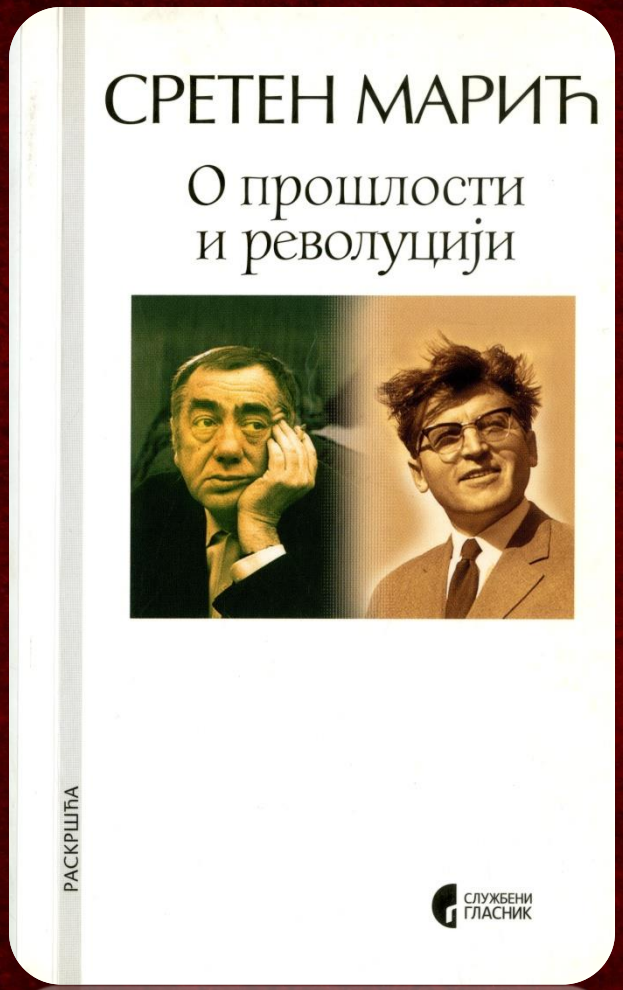

БМС I 51724

БМС II 26334

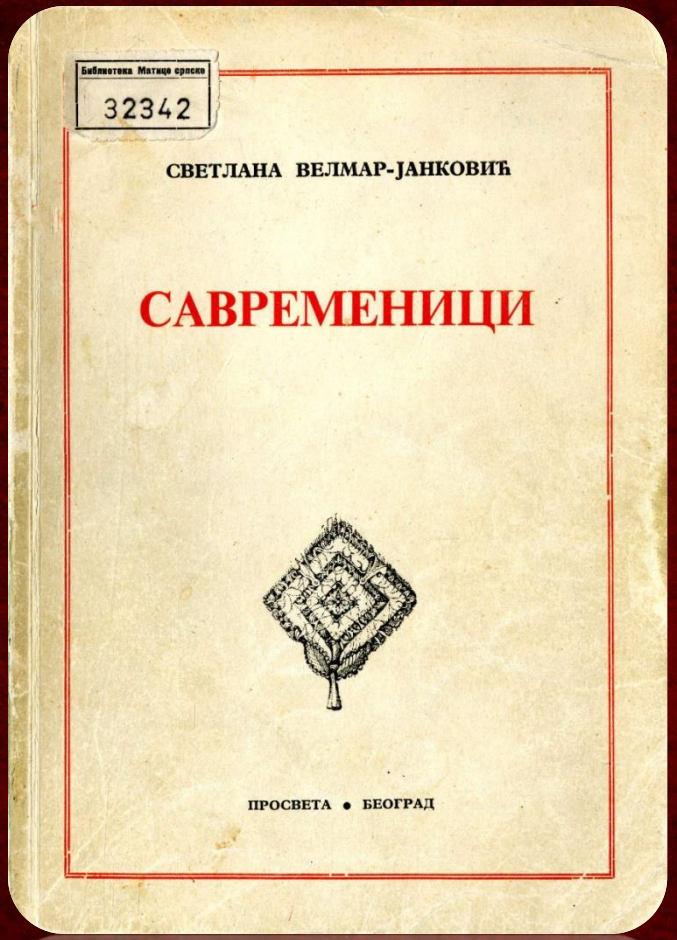

БМС II 32342

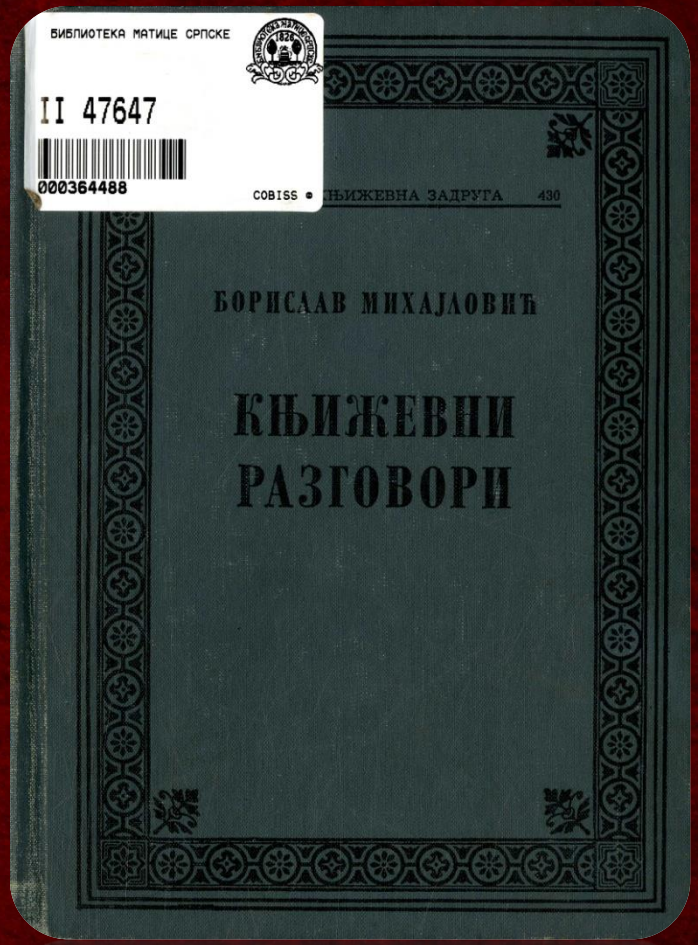

БМС II 47647

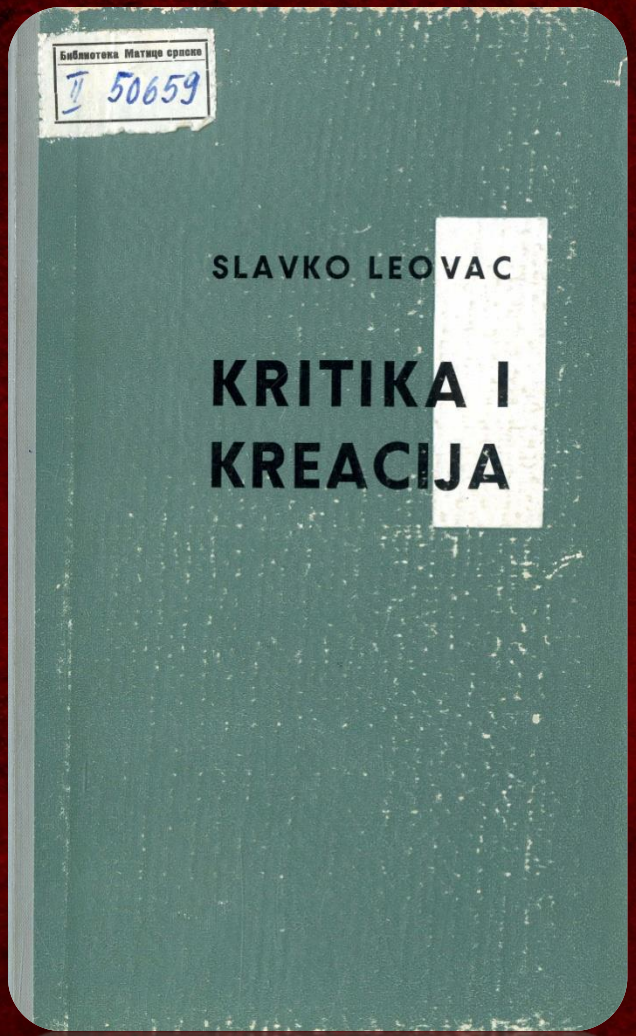

БМС II 50659

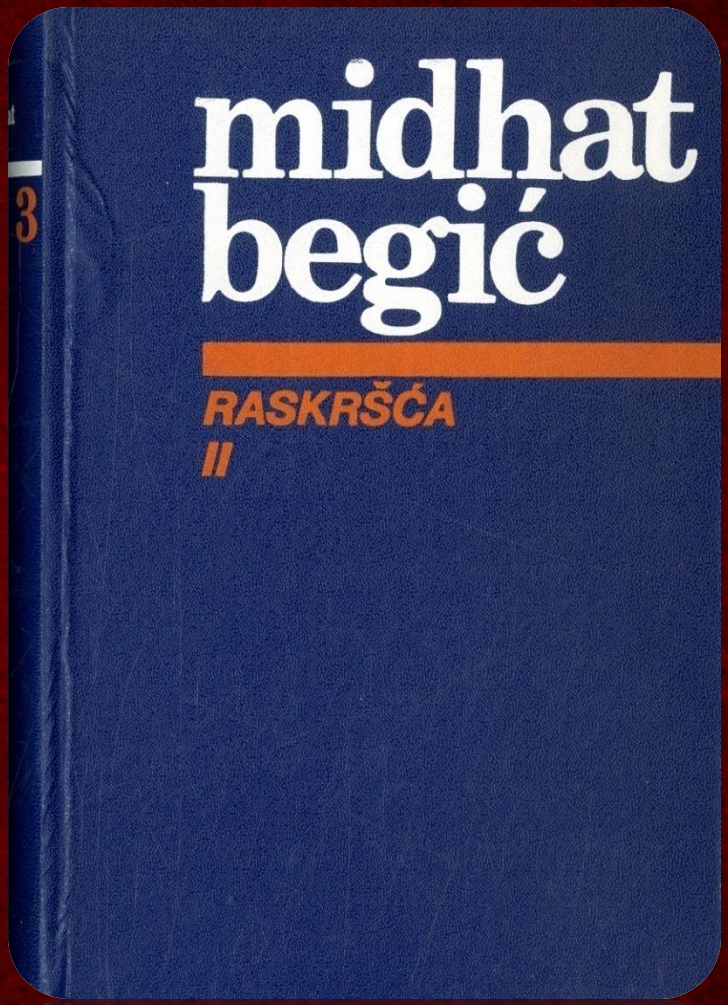

БМС II 405656

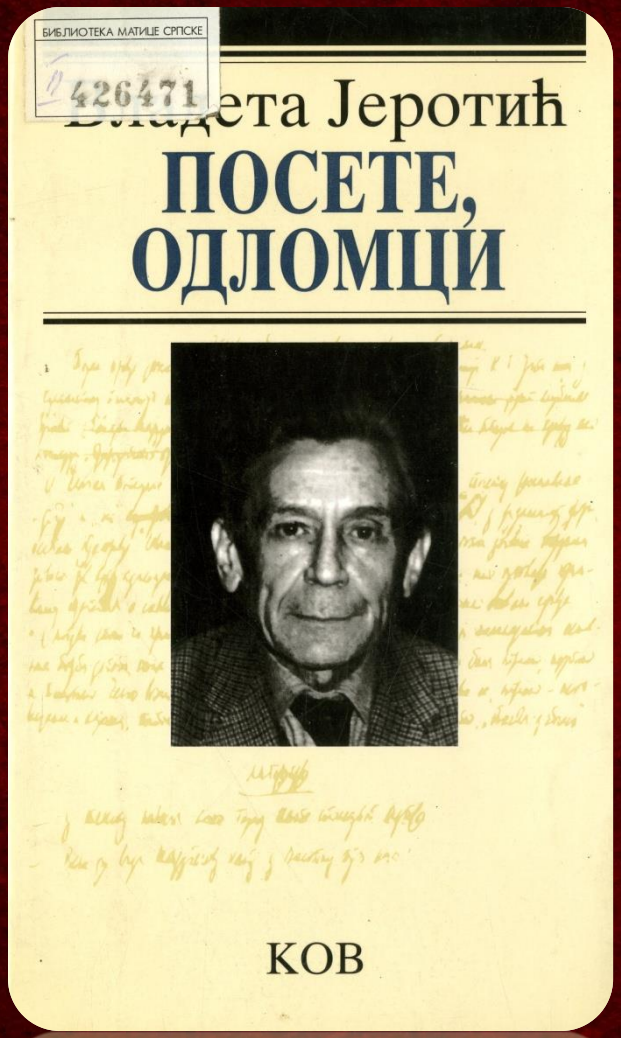

КОВ
БМС II 426471

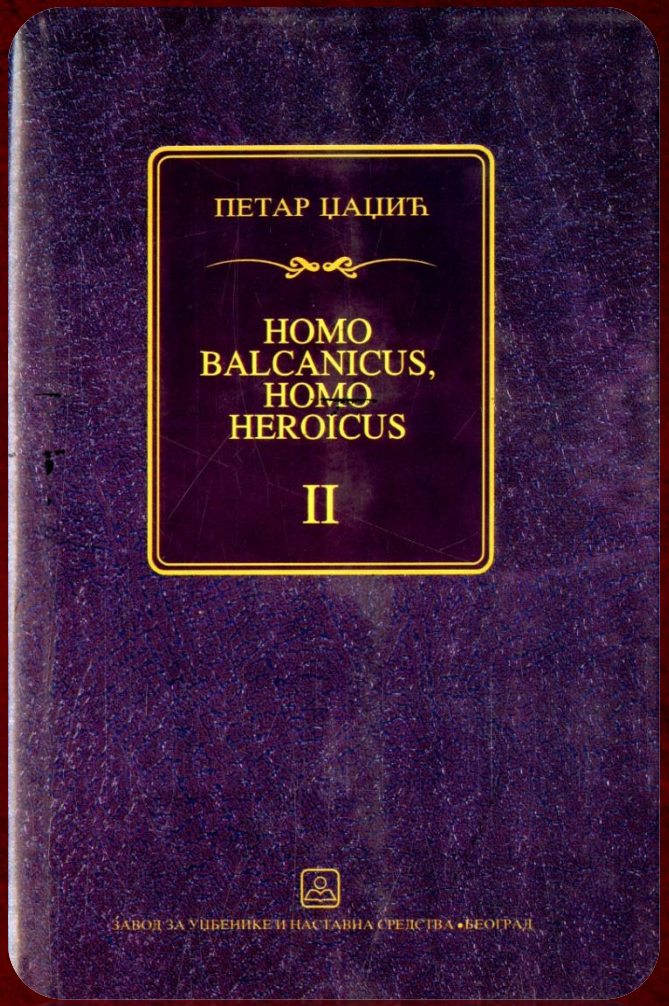

БМС II 457647

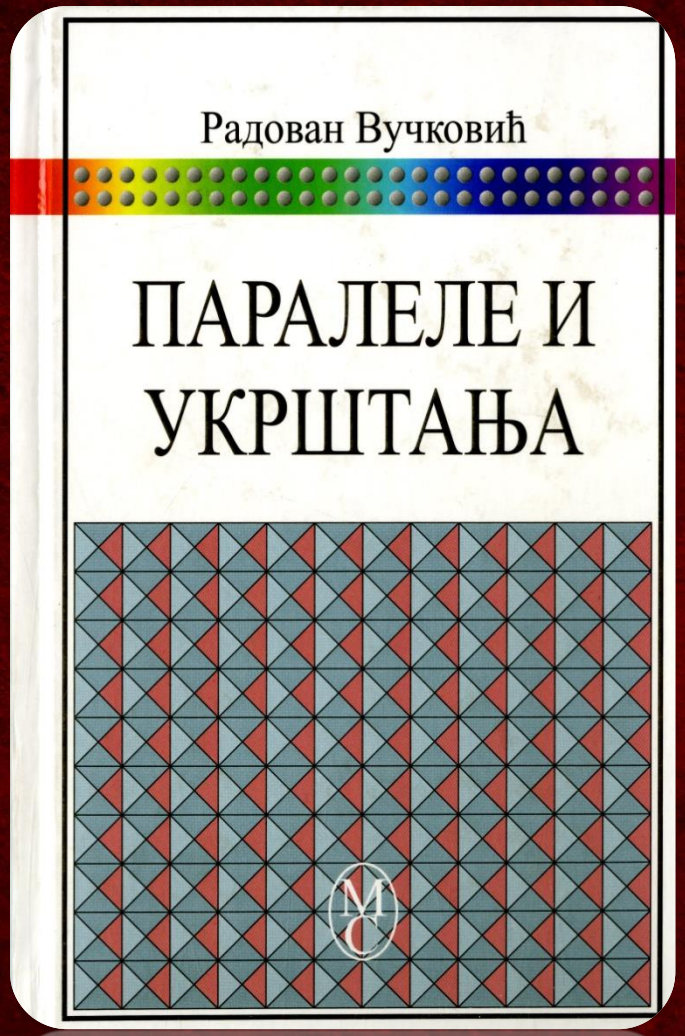

БМС II 484388

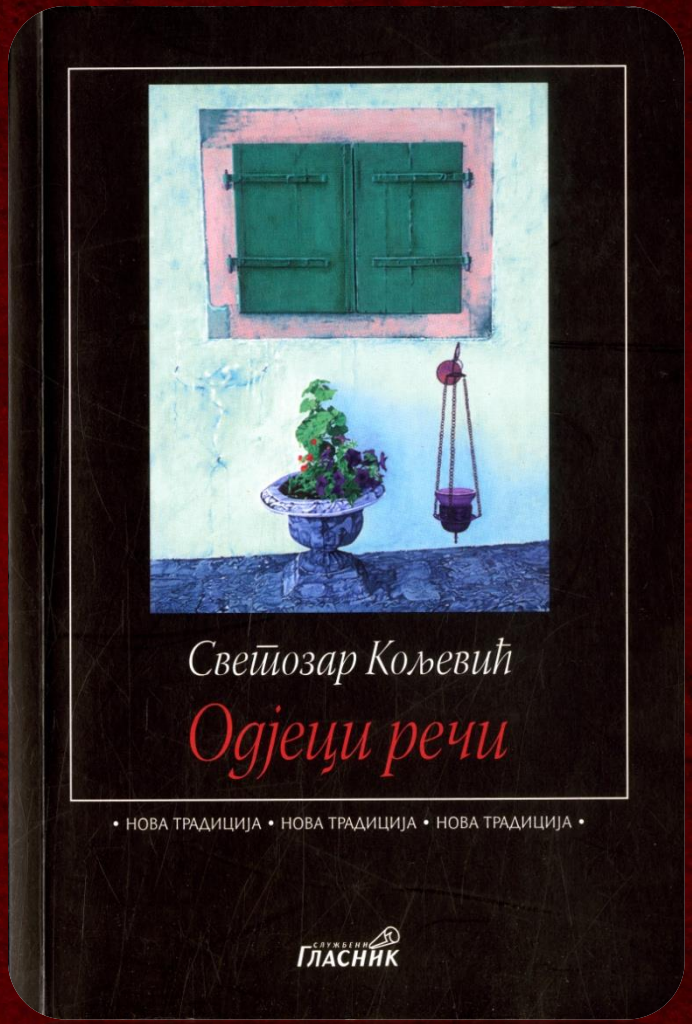

БМС II 484556

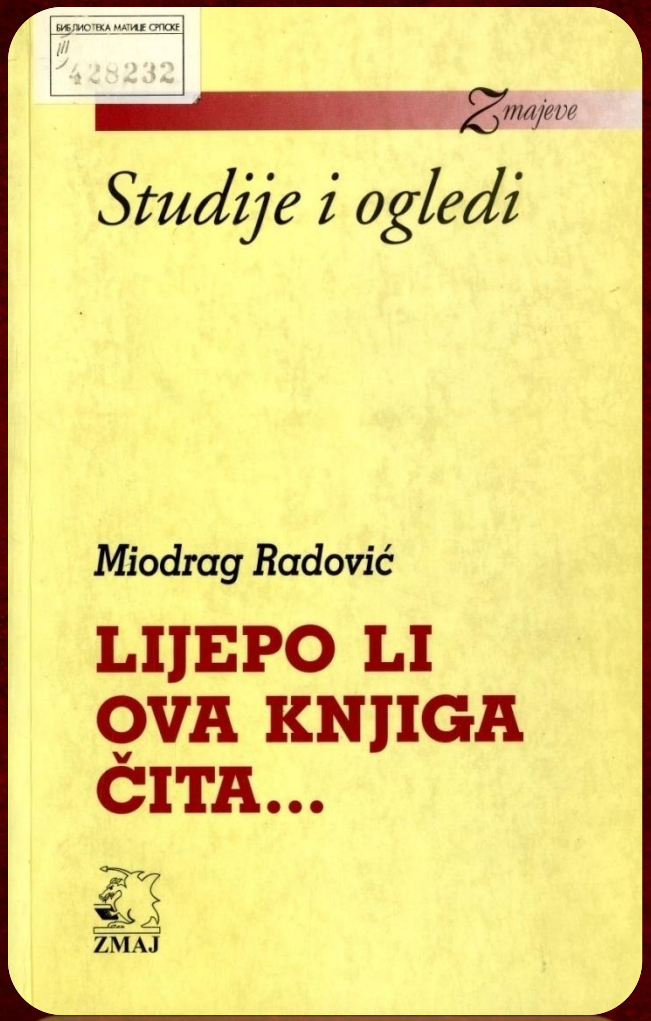

БМС III 428232

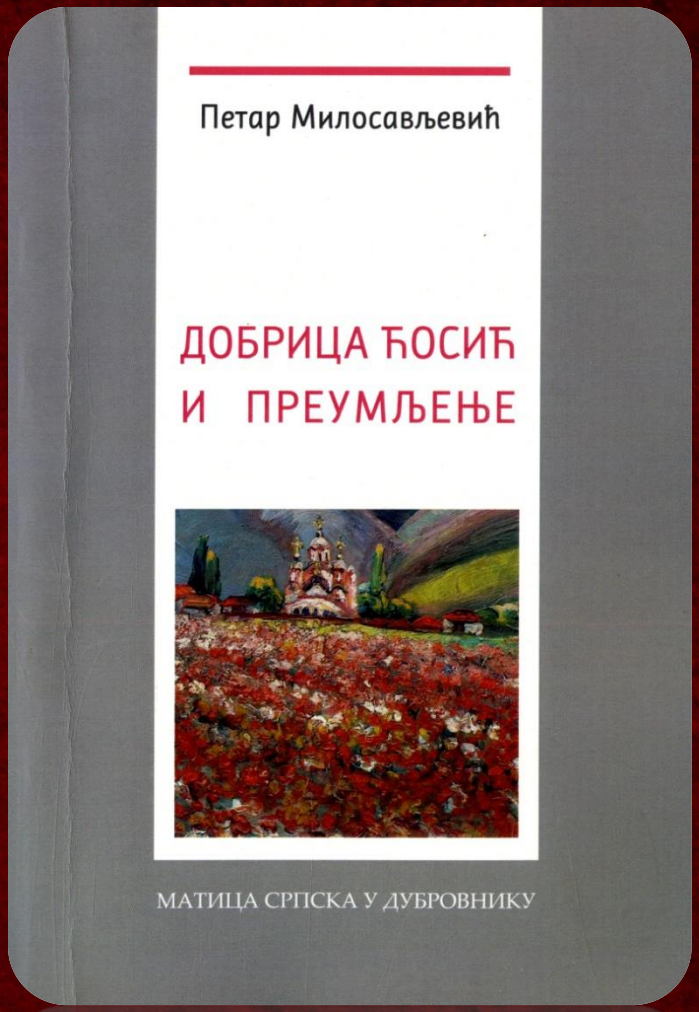

БМС II 520478

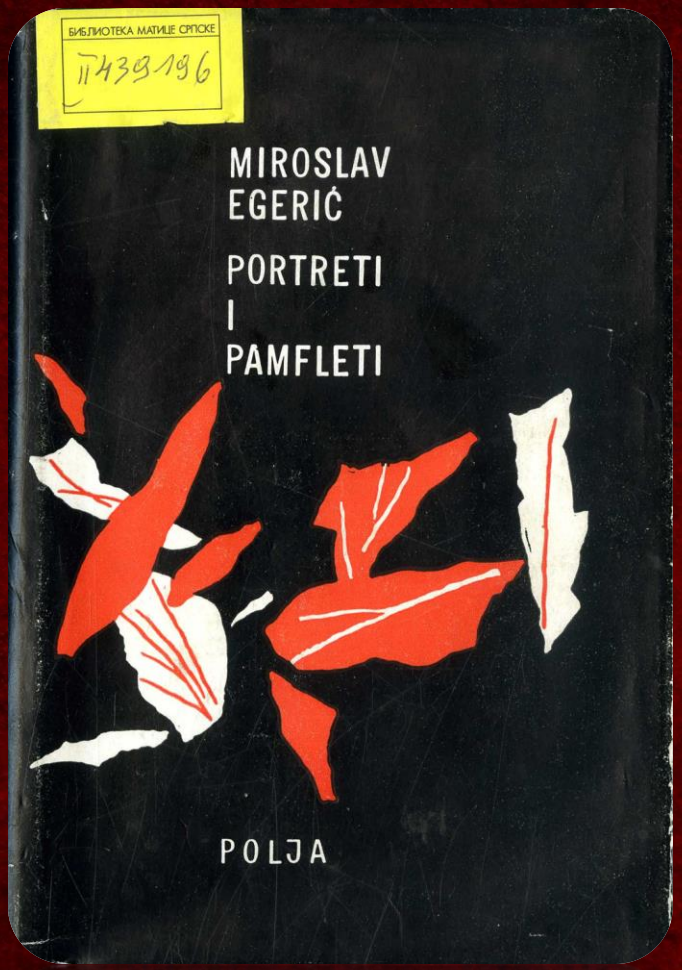

БМС II 439196

БМС III 457679

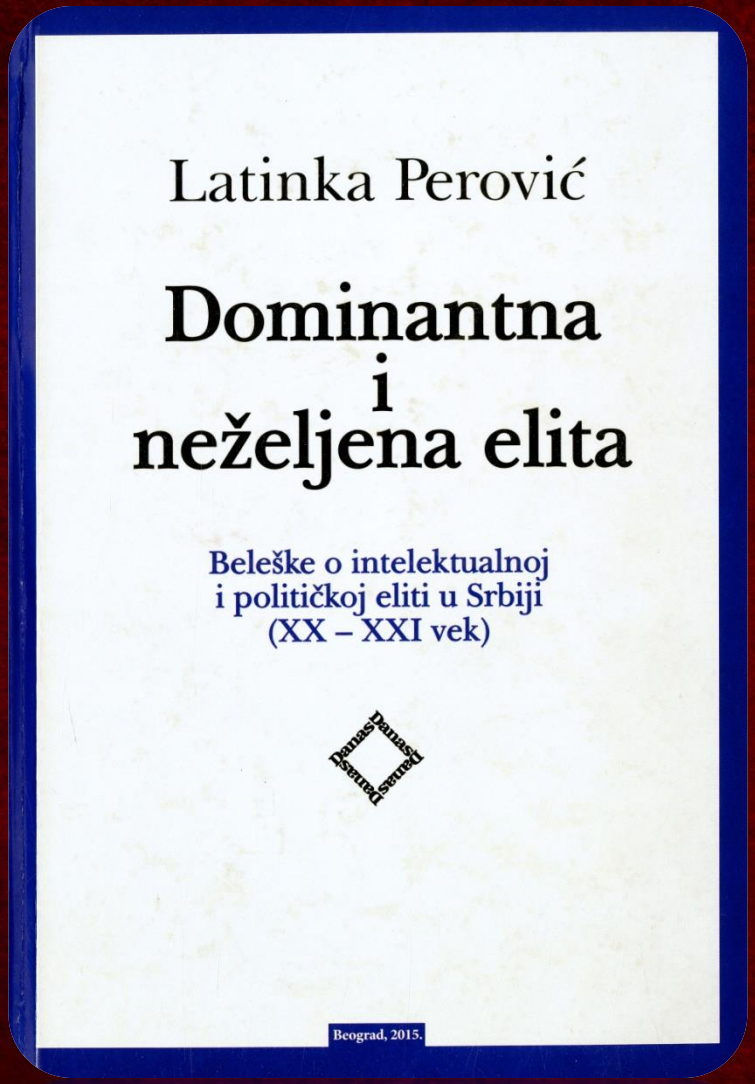

БМС III 487985

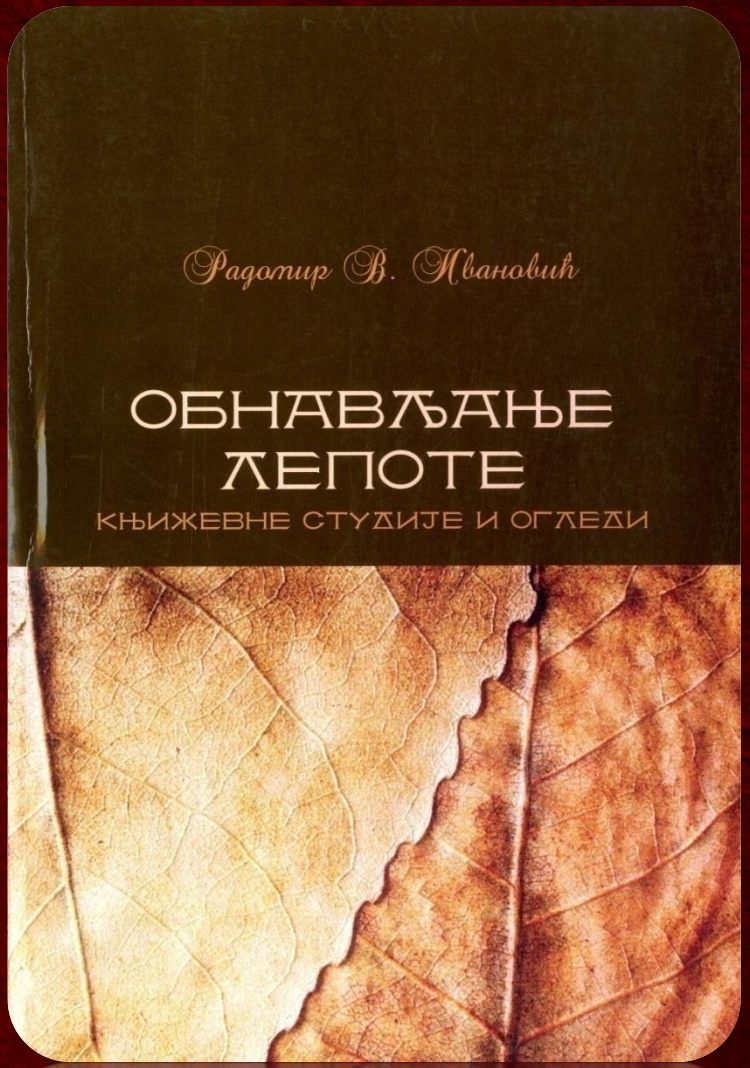

БМС III 491870

Рекли су о Добрици Ћосићу

„Ми смо имали писаца са више сентименталне оданости селу као Јанко Веселиновић и Милован Глишић, са више свифтовске горчине у тону, као што је Радоје Домановић, са више склоности за лирске нијансе и медаљоне, као Лаза Лазаревић... али остаће чињеница да је први писац нашег духовног климата који је добацио до скоро емпиријске психологије нашег села и ту психологију естетски уобличио Добрица Ћосић.”

Мирослав Егерић, *Портрети и памфлети*

„Јунаци Добрице Ћосића су усамљеници; и то у *Коренима*, чини се, највећи. Сав је њихов живот грч усамљености: само смрт, ако дође, ослобађа тог грча, и те усамљености. У модерном роману са темом из савременог живота човекову усамљеност најчешће изазива равнодушност других људи. У *Коренима*, модерном роману са темом из прошлости, Ћосић је дао један занимљив феномен: усамљеност човека у патријархалном друштву и у патријархалној породици...”

Светлана Велмар-Јанковић, *Савременици*

„*Корени*. Ту, у тој књизи су заправо и корени овог писца, што је ненадано искрсао пре три године право из срца Србије, оне сељачке и оне ратничке, да данас узбуди дубоке вирове њене младе и старе крви, да неко већ једном располути то човеково срце у сељаку, да поскида са њега ђинђуве фолклора, псовки и покрајинских дијалога, да настави нит прекинуту негде тамо код Лазе Лазаревића и Боре Станковића у овој југословенској литератури у којој само Србија већ скоро пола века једина нема свога приповедача. Једина није имала свог приповедача.”

Борислав Михајловић Михиз, *Књижевни разговори*

„*Време смрти* је дело које је показало да ствари и збивања нису тако једноставни као што нам је то до сада нудила наша књижевност, па и наша историјска наука, да се један тако крупан догађај, као што је Први светски рат и учествовање читавог једног народа у њему, могу уобличити на други начин, да му се могу открити нека значења која су до сада била непозната, неки смислови и лепоте који су остали скривени пред гвозденом логиком једне од историјских равни.

Да немамо *Време смрти*, не бисмо могли до краја да доживимо, разумемо и осетимо не само трагичност збивања, већ и преломност епохе, чудесне управо због те преломности.”

Зоран Гавриловић, *Неизвесности*

„Готово сваки разговор са Добрицом Ћосићем је занимљив, подстицајан и узбудљив. Темпераментан је саговорник, устаје у време разговора, шета по соби, намешта косу која му стално пада на чело и очи, поправља наочари; кадар је да пажљиво слуша саговорника, да му се загледа у очи тражећи у себи одговор на неко непосредно питање саговорника или на његов карактер. Откривам у њему динамичну и, рекао бих, успелу мешавину отворености и искрености према људима, а истовремено неповерљивости и уздржаности.”

Владета Јеротић, *Посете, одломци*

„У *Коренима*, који су као некакав процес рехабилитације, свима је одбијена милост, богатима, сиромашнима, сељацима, интелектуалцима, изузев можда Симки, али она је мање људско биће а више божанска женка. То је земља хранитељка, пролећња поља жедна оплодње... А ипак, Ћосић се не одриче те прошлости, не пере руке од ње и промена технике, од једног до другог романа, наглашава дубоку промену става писца. Он прихвата прошлост онако како је приповеда, како се са њом готово идентификује, дајући утисак да је тај процес у исто време једна самоанализа, понекад прилично садомазохистичка, сина који је разумео да су *очеви деци предали све грехе пре него што су их донели на свет*.”

Сретен Марић, *О прошлости и револуцији*

„*Време смрти* је Ћосићев *Рат и мир,* али с једном полазном (ванлитерарном) претпоставком која га супротставља делу руског горостаса. Наиме, основно историјско питање *Рата и мира* – да ли ће Русија одолети Наполеону или ће бити поражена – непримерено је *Времену смрти*, где је важећа дилема да ли ће Србије и Срба бити или их неће бити. Не, дакле, победа или пораз, већ опстанак или ништавило.”

Петар Џаџић, *Homo Balcanicus, homo heroicus*

„Ћосић ће подврћи разорној критици утопијски пројекат комунистичког покрета, изобличен и деформисан у стаљинизму. Показаће, у ликовима сјајних омладинаца и учесника у отаџбинском рату од 1914. године, Ивана Катића, Богдана Драговића и Петра Бајевића, како је текао процес преображавања беспоговорних верника и ватрених заговорника комунистичке утопије у грешнике, отпаднике и издајнике. Они ће постати жртве својих утопијских фатаморгана, потврђујући својом трагичном биографијом познату максиму како револуција гута своју децу.”

Радован Вучковић, *Паралеле и укрштања*